

UKA 2016/133

23. september 2016

Aqqaluaq B. Egede

**Uunga siunnersuut: Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut
killilersimaarneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaata
allangortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. xx, yy 2016-
imeersoq. (Atuuffia aamma ilinniakkat allat, nalunaarusiortarneq il.il.)**

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Nunatsinni inuussutissarsiornikkut alloriarneq tullegg sulinermik inuussutissarsiuteqartunik pisariaqartitsiviussaaq. Sulisartut nunatta avataaneersut aatsaat taamak amerlatigisut tikerartinniarneqarput. Taamaammat inatsit una sulisunit najugaqavissunik qulakkeerinnissutitut sakkortusaatissatut atuutilersinniarneqartoq pisariaqarpoq.

Inuit Ataqatigiit maluginiarparput oqaaseq "nunaqavissut" atorunnaq oqaaseq "najugaqavissut" atorunnaqartoq. Nunatsinni inuussutissarsiortarneq silarsuaani inatsisit malillugit ukiut marluk nunatsinniissimagaanni najugaqavissutut tunngavilerneqartarput. Taamaammat inatsit nunatta avataaniit tikittunut ukiut marluk nunatsinneereersimasunut qanoq periarfissiitigissanersoq, aamma aatsitassanut inatsimmi, kiisalu suliniutit angisuut pillugit inatsimmi malitassanut sanilliullugu misissorneqartariaqartoq Inuit Ataqatigiit inassutigaarput.

Maluginiagassaavoq siunnersuummi isumaginninnikkut siunnersortit aamma perorsaasut atorfiisa inatsisip atortinneqarfianit peerneqassasut. Nunatta avataaniit sulisussarsiortarneq immikkorluinnaq pisoqartillugu tikisitsisariaqartarneq atorunnaarsinniarneqarnerneq apeqqutaavoq. Inatsisip matuma atuutilerneratigut nunatta avataaniit sulisussarsiortarneq periarfissat matuneqassanersut aatsaallu immikkut akiuersisoqarneratigut tikisitsisoqarsinnaalissanersoq naalakkersuisut nassuiassagaat kissaatigaarput.

Inuussutissarsiornermik nunatta avataaneersut assut tigusiartupiloorput. Neriniartarfiit igaffiini, aamma unnuisarfinni sulisut kiisalu takornarissanik kiffartuussineq angallassinerlu eqqarsaatigalugit. Nunatsinni assut takussaalerpoq nunatta avataaniit tikillutik nunarput takornarissanik angallassiffigalugu aningaasarsiortut. Pissutsit taamaaliartuinnarnerat naalakkersuinikkut isummerfigineqartariaqarpoq. Nunaqqaterpassuaqarpugut takornarissanik angallassilerumallutik kiffartuussinermik unnuisarfinnillu ingerlatsinermik siuarsaaqataarusuttunik.

Massakkulli pissutsit ajornarsitikkiartorpaat, pissutaasorli pingarneq tassaavoq nunatta avataaneersut nunaqavissunik atuinatik nunatta avataaneersunik sulisoqarumanerummata, pingaartumik nunatta kujataani takornarissanik kiffartuussineq ataatsimut tamaat nalilissagaanni. Taamaattoqaannarsinnaangilaq. Inuussutissarsiutinik nunatta avataaniit ingerlatitsisut nunatsinni niuertarfiit atorumanagit nunatta avataaniit inuussutissanik allanillu pisariaqartitanik tikisitsisarput. Taamaallutik nunatsinni aningaasat unerartinneqarsinnaasut pinngitsoortinneqartarlutik.

Ila uagut inuiaqatigiittut pisuussutivut iluaqutiginiakkavullu atorluarnissaat siuttuuffiginiangikkutsigit angusassarput minneruleralluttuinnassaaq. Inuit Ataqtigiit isumaqarpugut siunnersuut una ataatsimiititaliami sammineqartariaqartoq. Killiliisariaqarpugut suut tamaasa nunatta avataaneersunut imissutigalugit iluaquteqarsinnaanerput millisaannarsinnaangilarput. Pingaartumik takornariaqarnikkut nunatta avataaniit kiffartuussisut nunatta inuinnillu tunniussaqaqanngivillutik, sulisoqarnikkulluunniit iluaquteqarnissatsinnik ammaassinatik ingerlatsinerat tamaanga killeqarniarli. Piumasaqarnerusariaqarpugut, sulisoqarnikkut, aningaasarsiornikkut, niuernikkut aamma nunatta siuarsarnissaanut pisuussutitta qanoq atorneqarnissaat ersarissumik politikikkut sinaakkutissiortariaqalerpagut.

Piaartumik iliuuseqaqanngikkutta allanngortitsinissarpugut ajornarsiartuinnassaaq. Piaartumik allannguinnikkutta sunniuteqarsinnaanerput akisussaaffimmillu tigusinissarpugut siuarsarsinnaangilarput. Isiginnaaginnarutta takornariaqarnikkut kiffartuussisunik nammineq aallartinnaviangilagut. Siunertaangilarmi inuussutissarsiutit ingerlanneqartut nunatta avataaniit isumagineqalernissaat siuarsarneqassasoq. Siunertaavoq inuiaqatigiit nunatsinni namminneq inuussutissarsiornikkut siuarsaanermi akulerusimanerulernissaat, siuttuulernissaat, aqutsilernissaat, aamma aningaasarsiornikkut akisussaaqataallutik nunaminni kivitseqataalernissaat.

Sooq massakktut inatsisinik allannguilluta piumasaqarsinnaanngilagut? Sooq massakktut inuiaqatigiit aningaasaataannik aningaasalersukkatsinnik inuussutissarsiutinik siuarsaat ingerlatsinerat kinguneqassava suli annertunerusumik nunatta avataaniit kiffartuunneqarnitsinnik? Politikkerit sukanganerusumik aqutsisariaqalerpugut. Inuiaqatigiinni pissutsit equngappata, taava aamma Inatsisartuni sullissinerput aamma pitsaanngitsoqarsimassaaq. Iliuuseqarniarta! Aajuna inatsit iliuuseqarnissamut sakkussarput. Ataatsimiititaliami Inatsisartut inatsisaat piumasaqaateqarnerusoq timitalersorniartigu.

Takornarissanik sullissinissaq siunertaralugu qaammatit pingasut tikillugit nunatsinni sulisinnaatitsissummik tunniussisarnerput piumasaqaateqanngivissoq pissusissamisoorpa? Apiumasaqarniarput kikkut sulisorineqassanersut? Piumasaqarniarput inuussutissanik pilersuineq nunatta avataaniit isumagineqarunnaassasoq? Inuit Ataqtigiit isumaqarpugut piumasaqaatit sakkortunerusariaqartut.

Nunatsinni ilinniarsimasuunissaq pingaaruteqaqaaq. Isiginiartariaqarparpulli aamma ilinniarsimanngitsoqarmat, ilaatigut ukiorpassuarni inuussutissarsiornikkut misilittagallit. Kisianni ukiorpassuarni misilittagaat nalunaarsugaanngillat, naak piginnaanersimasaat naleqartinnerusariaqalerpagut. Isumaqaqarnerulersillugit nalunaarsorneqartariaqarput. Sulisussarsiortumut soqutiginarnerulersittariaqarpagut. Piuviusunnngortitsissaguttali Inatsisartuni iliuuseqartariaqarput.

Inatsisartut inatsisaata allannguutissaa tassaasariaqarpoq inuiaqatigiinnut nunatsinniittunut periarfissiisoq, siuarsaasoq aamma inuussutissarsiuteqarnikkut salliutitsisoq. Taamaanngippat pingaarnersuinermit soqutigisat allarluinnaasimassapput. Isumaqarpugulli suleqatigiilluta iliusseqarnissatsinnut periarfissaq atorluarutsigu ataatsimoorluta angusassarput pitsaanerpaq angusinnaagipput.

Pingaaruteqarpoq kommunit suleqatigalugit sumiiffinni tamani aamma kommunini ukioq kaajallallugu aningaasarsiornikkut pissarsissutaanerusumik, suliffissanillu atorluanaanerulluta piumasaqaatinik sukaterilluta aallaartinnissarput. Taamatut sulineq Inatsisartut ataatsimiititaliaani ilaasortanut kaammattuutiginaqaaq. Neriuppugut partiit tamarmik katersuullutik nunatta inuunik periarfissiinissaq timitalersueqataaffigissagaat.

Taamatut Inuit Ataqtigiit oqaaseqarluta siunnersuut Inatsisartut Inuussutissarsiornermut ataatsimiititaliaani suliarineqassasoq inassutigaarput.